

In kille grijze wintermaanden, wekken zonnepanelen op daken en in zonneparken in het korte en zwakke daglicht maar een paar procent van hun maximale vermogen op. Het elektriciteitsverbruik door (beleidsmatig gewenste) warmtepompen, elektrische auto's en inzet op maximale elektrificatie voor verduurzaming van industrie, bedrijfsleven en maatschappij zal daarentegen juist stijgen in deze koude en donkere wintermaanden. Ook blijken in deze wintermaanden de windmolens in ons land vaker en soms wekenlang achter elkaar stil te staan.

Onze anticyclische leefwijze en weers- en seizoenafhankelijk energieverbruik, waarin we de meeste energie verbruiken als wind en zon ons de minste energie bieden, is alleen mogelijk dankzij fossiele brandstoffen. Zelfs als we het hele land en de hele Noordzee volbouwen met windmolens en zonneparken, zouden we in deze koude donkere weken en maanden nog steeds hoofdzakelijk fossiele energie nodig hebben.

Om te voorkomen dat deze weersafhankelijke energie-opwek (wiebelstroom) voor onze vraag-gestuurde energiebehoefte stilvalt of langdurig tekorten oplevert, moeten onze kolen- en gascentrales de energievoorziening van het hele land kunnen blijven voorzien. Deze fossiele centrales kunnen dus niet worden afgebouwd of gesloten naarmate er meer windmolens en zonnepanelen bijkomen. Daardoor wordt onze energie steeds duurder. Ook wordt onze stroom duurder door het karakter van onvoorspelbare groene wiebelstroom, de hiervoor benodigde netverzwaring en de kosten i.v.m. onbalans en profilering.

De enige andere weers- en seizoenonafhankelijke energiebronnen behalve fossiele brandstoffen zijn biomassa- en kerncentrales. Kamer en kabinet hebben besloten dat biomassa moet worden afgebouwd, en extra kerncentrales hebben we door het eindeloze politieke gedraai niet binnen tien jaar. Opslag van zomerse overschotten van wind- en zonnestroom biedt ook al geen soelaas, zo leren een paar eenvoudige rekensommen. Daar komt nog bij dat ons stroomverbruik in de komende tien jaar ruwweg zal verdubbelen, met name in de winter, onder andere vanwege het contraproductieve aardgasverbod en de stimulering van elektrisch rijden.

We kunnen op dit moment nauwelijks op enige (en betaalbare) schaal elektriciteit opslaan. Batterijopslag blijft een druppel op een gloeiende plaat. Alle batterijen voegen in het gunstigste geval nog een etmaal stroomverbruik toe in 2035. Dat illustreert al dat alle batterijen hoe dan ook een druppel op een gloeiende plaat zijn, en als peperdure milieuvervuilende producten helemaal niet thuishoren in een energietransitie. Een thuisbatterij kan voor een particulier huishouden met zonnepanelen wel nuttig zijn nu de salderingsregeling gaat verdwijnen, maar dat voegt niks toe aan de landelijke stroomvoorziening. Batterijen zijn ideaal voor kleine verbruikers zoals smartphones, laptops en snoerloze stofzuigers, maar totaal ongeschikt voor nationale elektriciteitsopslag.

Een stroomopslagcapaciteit van ruim een week in 2035 is bij lange na niet genoeg om ons door de winter te helpen, nog los van het feit dat we in 2035 lang niet genoeg zomerse stroomoverschotten hebben om op te slaan voor de winter. We hebben volgens experts tenminste twee maanden opslagcapaciteit nodig. Oproepen tot aanbodgestuurd stroomverbruik helpen daar niet bij, want die kunnen hooguit het dagelijkse patroon beïnvloeden zoals dag- en nachtstroomtarieven dat al decennia doen. De mismatch tussen hernieuwbare energie-opwek in wintertijd en zomertijd kan daar nooit mee worden opgelost.

Er vindt wereldwijd en ook in Nederland nauwelijks een energietransitie plaats. Ik zou net zo graag als al onze bestuurders en politici wensen dat dat wel zou kunnen. Met wensdenken komen we echter niet verder. Wensdenken verandert de realiteit van ons gigantische anticyclische energieverbruik niet, en 25 jaar is veel te kort om te hopen op nieuwe technologieën zoals kernfusie en witte waterstof. Wensdenken leidt slechts tot niet gevalideerde en ineffectieve probeersels, waarvan in de loop van jaren de een na de ander sneuvelt en de kosten worden doorberekend in de almaar oplopende energieprijzen.

Het aardgasverbod, het biomassabeleid, het kernenergieverbod, het windenergiebeleid, het stroomnetbeleid, de salderingsregeling van zonnepanelen en de subsidiëring van elektrische auto's zijn alle geflopt of staan op omvallen. De klimaatdoelen van 2030 en 2050 worden inmiddels door vriend en vijand onhaalbaar geacht, en het zou alleen al daarom absurd zijn om door te gaan op de ingeslagen

weg. Er vindt goed beschouwd nauwelijks een energietransitie plaats. We zijn en blijven volledig afhankelijk van fossiele brandstoffen, en het wereldwijde verbruik ervan neemt nog elk jaar toe.

Ik ben zeer kritisch op het Klimaatakkoord van Parijs, en acht het onrealistisch en onhaalbaar. Daar komt bij dat de huidige energietransitie veel meer schade veroorzaakt dan tegengaat.

De schade van de huidige energietransitie behelst onder andere vervuilende mijnbouw, uitputting van zeldzame mineralen, moderne slavernij, biodiversiteitvernietigende biomassa, landschapsvervuilende ziekmakende landwindmolens, vogeltrek verstorende zeewindmolens, uit de hand lopende energiekosten, toenemende energiearmoede, structurele netcongestie, stagnerende industrieën, afkalvende concurrentiekracht, toenemende internationale afhankelijkheden, peperdure zinloze rechtszaken, en sinds 1 januari een 'emissievrije zone' in veertien steden met een verbod op dieselbusjes van ondernemers en marktkeoplui.

We zouden een veel effectievere en goedkopere energietransitie moeten inzetten, waarin conform de kersverse Europese Natuurherstelwet in elk geval geen extra natuurschade ontstaat. Dan zouden we binnen en buiten Europa geen nieuwe lithium- en nikkelmijnen meer openen voor elektrische auto's, geen volwassen bomen meer kappen om te verbranden in biomassacentrales, en geen windmolens meer bouwen waarvan we nog niet eens weten wat de natuur- en gezondheidsschade op langere termijn zal zijn.